

III.7040.121.2020.AD

**Pan
Jarosław Gowin
Wiceprezes Rady Ministrów
Minister Rozwoju, Pracy
i Technologii**

Szanowny Panie Premierze,

zwracam się z uprzejmą prośbą o rozważanie podjęcia przez Ministerstwo Rozwoju, Pracy i Technologii prac nad zmianą przepisów uprawniających pracodawców do wypowiedzania – w okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego, ogłoszonego z powodu COVID-19 - umów o zakazie konkurencji po ustaniu stosunku pracy, umowy agencyjnej, umowy zlecenia, innej umowy o świadczenie usług lub umowy o dzieło tj. art. 15gf ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych¹ (zwana dalej: „specustawą o COVID-19”).

Podnieść trzeba, że na gruncie teorii prawa jedną z podstawowych zasad jest swoboda umów, obowiązująca w polskim systemie prawnym na mocy art. 353¹ Kodeksu cywilnego (k.c.). Na mocy art. 300 Kodeksu pracy (k.p.) zasadę swobody umów stosuje się również w stosunkach pracy. Jednym z aspektów swobody umów jest związane stron ukształtowaną przez siebie treścią zobowiązania, ograniczanego przez wskazane ustawodawcą właściwość (naturę) stosunku prawnego, ustawą i zasady współżycia społecznego. Obowiązki zobowiązań odnosi się wprost do naczelnych w polskim porządku prawnym zasad: równości i równego traktowania przez władze publiczne (art. 32 ust. 1 Konstytucji RP) i demokratycznego państwa prawnego, a w szczególności wywodzonej z tej ostatniej zasady pewności prawa (art. 2 Konstytucji RP).

---

¹ t.j. Dz. U. poz. 1842 z późn. zm.

Z tego względu za uzasadnione należy uznać wątpliwości podnoszone w skargach kierowanych², odpłatne.

Nie wydaje się przekonujące uzasadnienie wprowadzenia art. 15gf specustawy o COVID-19 do polskiego porządku prawnego przez wzgląd globalny kryzys gospodarczy spowodowany epidemią choroby COVID-19 i konieczność wsparcia przedsiębiorstw i zakładów pracy w trudnej sytuacji finansowej. W uzasadnieniu³ projektu Tarczy Antykryzysowej 4.0. wskazano, że: „przyznanie uprawnień tylko jednej stronie wynika z sytuacji wywołanej epidemią COVID19 – pracodawcy, dający zlecenie i zamawiający w obliczu gospodarczych konsekwencji epidemii nie są w stanie ponosić wszystkich kosztów prowadzenia działalności”. W rzeczywistości jednak wszystkie instrumenty pomocy publicznej wprowadzone w ramach kolejnych nowelizacji specustawy o COVID-19, takie jak świadczenia postojowe, pożyczki dla mikro przedsiębiorców czy dofinansowanie wynagrodzeń z Funduszu Pracy, mają przeciwdziałać gospodarczym konsekwencjom epidemii, zaś koszty związane z utrzymaniem zakazu konkurencji są lub przynajmniej powinny być przewidywane w toku prowadzenia działalności gospodarczej każdego przedsiębiorcy. Oszczędności uzyskane przez omawianą interwencję ustawodawcy z jednej strony są na tyle marginalne dla większości dużych przedsiębiorców, że nie można ich traktować jako kluczowe z punktu widzenia utrzymania działalności gospodarczej (czemu mają służyć inne instrumenty), z drugiej natomiast uzyskane są kosztem niekorzystających, co do zasady, z żadnej pomocy publicznej osób fizycznych. Oznacza to uprzywilejowanie jednej strony zobowiązania przez władze publiczne, nieproporcjonalne z punktu widzenia celów specustawy o COVID-19, jakim było zwalczanie skutków społeczno-gospodarczych przedmiotowej choroby.

W związku z powyższym, na podstawie art. 16 ust.2 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich⁴, zwracam się do Pana Premiera z wnioskiem o udzielenie informacji o ewentualnych planach legislacyjnych związanych ze zrównoważeniem strat pracowników i innych osób uprawnionych do odszkodowania z tytułu umów o zakazie konkurencji o których mowa w art. 15gf specustawy o COVID-19. Brak interwencji ustawodawcy może bowiem w szczególnie rażących przypadkach przedwczesnego zakończenia zakazu konkurencji doprowadzić do odpowiedzialności Skarbu Państwa z tytułu szkody wyrządzonej przez wydanie aktu normatywnego niezgodnego z Konstytucją (art. 417¹ § 1 k.c.), z uwagi na obecnie prowadzone postępowania o zapłatę ww. odszkodowania lub wywodzone w przyszłości.

---

² Zob. wyrok Sądu Najwyższego z 11 września 2003 r., sygn. akt III CKN 579/01, OSNC nr 10/2004, poz. 167

³ Druk nr 382, Uzasadnienie rządowego projektu ustawy o dopłatach do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych na zapewnienie płynności finansowej przedsiębiorcom dotkniętym skutkami COVID-19 oraz o zmianie niektórych innych ustaw, s. 57

⁴ Dz. U. z 2020 r. poz. 627.

Z poważaniem,
Stanisław Trociuk
Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich
/-podpisano elektronicznie/